

Warszawa, 30 kwietnia 2013

Grupa Zagranica
ul. Noakowskiego 10 lok. 6A
00-666 Warszawa

Szanowny Pan Zbigniew Jagiełło
Prezes Zarządu Banku PKO BP
ul. Puławska 15
00-975 Warszawa

Szanowny Panie Prezesie,

w imieniu Grupy Zagranica - stowarzyszenia polskich organizacji pozarządowych zajmujących się międzynarodową współpracą rozwojową, pomocą humanitarną, wspieraniem demokracji i edukacją globalną - oraz organizacji zrzeszonych w Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej, pragniemy zwrócić Pana uwagę na reklamę telewizyjną zarządzanego przez Pana Banku, która w ostatnich dniach pojawiła się w przestrzeni publicznej. W reklamie Pan Szymon Majewski przyjeżdża do Afryki (nie zostało określone do jakiego konkretnie kraju), aby pokazać ludziom tam mieszkającym wynalazek, jakim jest bankomat i aplikacja IKO do płatności mobilnych.

Jako przedstawiciele i przedstawicielki organizacji działających na rzecz edukacji antydyskryminacyjnej, edukacji globalnej oraz przeciwdziałania stereotypom, wyrażamy nasz sprzeciw wobec rozpowszechniania reklam bazujących na stereotypach kulturowych.

Elementy reklamy, które budzą nasz stanowczy protest, to:

- Oparcie filmu reklamowego na dychotomii dwóch światów: cywilizowanej Polski i niecywilizowanej Afryki. Zwracamy tu uwagę, że reklama nie precyzuje, o jaki dokładnie chodzi kraj, a Afrykę traktuje jako jednolity kontynent. Całość wzmacnia hasło reklamowe "na końcu cywilizacji", które niesie za sobą negatywny przekaz - utrwała mylne, szkodliwe w skutkach

przekonanie o wyższości i dominacji białych ludzi i kultur zachodnich nad krajami Afryki i resztą świata.

- Przedstawienie Afrykańczyków jako ludzi "dzikich": biegających pół-nago z dzidami, nierozumnych (odbiegają w popłochu, kiedy Pan Szymon Majewski pokazuje im bankomat), do których nie docierają uznawane za powszechne w zachodnim świecie technologie.
- Wzmacnianie kolonialnej wizji "białego człowieka", który przybywa do Afryki jako dobroczyńca przynoszący technologie, zdobycze zachodniej (w domyśle „lepszey”) cywilizacji, oświeca jego mieszkańców i wyciąga z zacofania, w którym żyli dotychczas. Korzystając z tego stereotypu, reklama może dodatkowo wzbudzić u widza przekonanie, że działalność „białego człowieka” epoki kolonialnej (Pan Szymon Majewski w korkowym hełmie i stroju w kolorze khaki jako figura XIX-wiecznego badacza / antropologa / podróżnika) jest działalnością dobroczynną, tymczasem opierała się ona przede wszystkim na realizacji własnych interesów i wyzysku ludności i krajów skolonizowanych. Podobnie działalność Banku PKO BP jest przede wszystkim działalnością komercyjną, a nie społeczną (choć wiadome nam jest, że Bank podejmuje działania z zakresu Społecznej Odpowiedzialności), jak mogłaby wskazywać reklama.
- Scena, w której Pan Szymon Majewski pokazuje, w jaki sposób korzysta się z bankomatu, mówiąc do spotkanych osób jak do małych, niedoświadczonych dzieci, jest oznaką braku szacunku i zakłada wyższość kultury polskiej/zachodniej nad innymi kulturami.
- Mimo, że reklama opiera się na puencie, w której jeden z Afrykańczyków (z nowoczesnym urządzeniem komunikacyjnym w dłoni) śmieje się z "białego", który oferuje mu technologię od dawna u nich znaną, przekaz wizualny całej reklamy jest tak silny, że przyczynia się do utrwalania stereotypu o dominacji cywilizacyjnej Zachodu.

Mając na uwadze powyższe argumenty apelujemy o wycofanie opisaney reklamy z publicznego obiegu. Naszym zdaniem reklama narusza Kodeks Etyki Reklamy w punktach z Rozdziału III: Art. 4 o brzmieniu *Reklamy nie mogą zawierać treści dyskryminujących, w szczególności ze względu na rasę, przekonania religijne, płeć lub narodowość*, a także Art. 8 *Reklama nie może nadużywać zaufania odbiorcy, ani też wykorzystywać jego braku doświadczenia lub wiedzy*. Ponadto pragniemy zwrócić Pana uwagę na fakt, że reklama o której mowa, zaprzecza ideom społecznej odpowiedzialności biznesu, które PKO BP deklaruje na swojej stronie internetowej (<http://www.pkobp.pl/grupa-pko-banku-polskiego/odpowiedzialnosc-spooleczna/>) i które wpisane są w działalność Banku.

Podpisano przez:

Grupa Zagranica – stowarzyszenie 59 organizacji pozarządowych zaangażowanych w szeroko rozumianą współpracę rozwojową oraz edukację globalną.

Organizacje zrzeszone w Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej: Feminoteka, Kampania Przeciw Homofobii, Ponton, Stowarzyszenie 9/12, Hollaback! Polska, Fundacja Trans-Fuzja, Stowarzyszenie Pro Humanum, Fundacja na Rzecz Różnorodności Społecznej, Stowarzyszenie Romów w Polsce, Centrum Wspierania Partycypacji Społecznej z Gdańska, Homo Faber.

Do wiadomości:

1. Pani Elżbieta Anders, Rzecznik Prasowy PKO Banku Polskiego.
2. Pan Paweł Kastory, CEO CP DDB Group.

Grupa Zagranica zrzesza 59 organizacji pozarządowych. Członkowie zwyczajni: Amnesty International, Biuro Inicjatyw Międzynarodowych, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Centrum Kształcenia Liderów i Wychowawców im. Pedro Arrupe, Centrum Stosunków Międzynarodowych, Chrześcijańska Służba Charytatywna, Dom Pojednania i Spotkań im. Św. Maksymiliana M. Kolbego, Dom Spotkań im. Angelusa Silesiusa, Europejski Dom Spotkań - Fundacja Nowy Staw, Europejski Instytut na rzecz Demokracji, Fundacja dla Somalii, Forum Młodych Dyplomatów, Fundacja "Krzyżowa" dla Porozumienia Europejskiego, Fundacja "Partners" Polska, Fundacja Edukacja dla Demokracji, Fundacja Edukacji Międzykulturowej, Fundacja Heifer International Poland, Fundacja im. Kazimierza Pułaskiego, Fundacja im. Stefana Batorego, Fundacja Inicjatyw Menadżerskich, Fundacja Inna Przestrzeń, Fundacja Kultury Chrześcijańskiej "ARTOS", Fundacja Pomocy Dzieciom "Krzyk", Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Fundacja Semper Polonia, Fundacja Solidarności Polsko-Czesko-Słowackiej, Fundacja "Usłyszeć Afrykę", Fundacja Szczęśliwe Dzieciństwo, Fundacja Współpracy Polsko-Ukraińskiej PAUCI, Fundacja WWF Polska, Gdańska Fundacja Oświatowa, Instytut Globalnej Odpowiedzialności, Instytut Rozwoju Obszarów Wiejskich, Instytut Spraw Publicznych, Instytut Studiów Strategicznych, Koalicja KARAT, Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego, Małopolskie Towarzystwo Oświatowe, Pallotyńska Fundacja Misyjna Salvatti.pl, Polska Akcja Humanitarna, Polska Fundacja im. Roberta Schumana, Polska Misja Medyczna, Polska Zielona Sieć, Salezjański Wolontariat Misyjny - MŁODZI ŚWIATU, Stowarzyszenie "Wspólnota Polska", Stowarzyszenie Grupa eFTe Warszawa, Stowarzyszenie Jeden Świat, Stowarzyszenie Misji Afrykańskich, Centrum Charytatywno-Wolontariackie "SOLIDARNI", Stowarzyszenie Szkoła Liderów, Stowarzyszenie Willa Decjusza, Stowarzyszenie Wspólnota Kulturowa "Borussia", Stowarzyszenie Współpracy Kobiet / NEWW, Towarzystwo Demokratyczne Wschód, Wschodnioeuropejskie Centrum Demokratyczne. **Członkowie wspierający:** Caritas Polska, Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności.